

DE STAAT VAN DE RECHTSHANDHAVING SINT MAARTEN 2018

DE STAAT VAN DE RECHTSHANDHAVING SINT MAARTEN 2018

Raad voor de rechtshandhaving
April 2019

Staat van de rechtshandhaving Sint Maarten

Inleiding

Sinds 2012 voert de Raad voor de rechtshandhaving (Raad) inspecties uit bij organisaties binnen de justitiële keten, met betrekking tot kwaliteit, beheer en effectiviteit. Daarnaast is de Raad belast met de algemene inspectie van de kwaliteit en effectiviteit van de justitiële samenwerking tussen de landen.

Naast de inspectierapportages van de Raad, brengt de Raad elk jaar de Staat voor de rechtshandhaving uit (Staat). Deze Staat geeft de gelegenheid om vanuit een helicopterview, op grond van eerdere onderzoeken en onderzoek-overstijgende informatie, een algemeen beeld te schetsen van de rechtshandhaving in het desbetreffende jaar. De Staat wordt zowel aan de minister van Justitie (en Veiligheid) als aan de Staten respectievelijk het parlement van het betreffende land aangeboden.

Staat van de rechtshandhaving 2013-2017

De Staat van de rechtshandhaving over het jaar 2013 had betrekking op alle drie de landen tezamen. Vanaf 2014 is er voor elk land afzonderlijk een Staat van de rechtshandhaving uitgebracht, waaronder voor Sint Maarten. Door de jaren heen heeft de Staat van Sint Maarten een steeds prominentere rol gekregen. Waar aanvankelijk met een brief werd teruggeblikt op het voorgaande jaar, krijgt de Staat de laatste jaren steeds meer het karakter van een rapport waarin de Raad reflecteert op de algemene ontwikkelingen in het justitiële domein.

In mei 2017 bracht de Raad de Staat over het jaar 2016 uit. Hierin heeft de Raad - uitgebreider dan voorheen - stilgestaan bij de specifieke factoren en knelpunten die in onderzoeken naar voren komen. Het overgrote deel daarvan bleek herleidbaar tot een zeventiental achterliggende factoren¹ die van belang zijn voor een goed functionerende justitiële keten. Deze factoren zijn vervolgens beoordeeld en gecategoriseerd binnen een normatief kader. Met name de integrale samenwerking in de keten is van groot belang gebleken, daarnaast zijn het ontbreken van middelen, capaciteit en voorzieningen aangemerkt als bepalende factoren. Voorts werd erop gewezen dat de verantwoordelijkheid voor het functioneren en garanderen van de rechtshandhaving niet alleen bij het ministerie van Justitie ligt, maar bij de overheid als geheel. Bovendien kunnen private partners en burgers een rol spelen. Doel van de Staat over 2016 (en de daarop voortbordurende Staat 2017) was bijdragen aan de bewustwording en de noodzaak tot verbeteringen.

Deze noodzaak tot verbetering bestaat onverkort in 2018. Volgens de Raad biedt het normatief kader en de factoren een goede leidraad in het proces van de wederopbouw en de inrichting van een goed functionerende rechtshandavingsketen.

In de Staat betrekking hebbend op het jaar 2017 is ook aandacht voor de Staat over 2016. De conclusies die de Raad in de voorgaande jaren trok, golden helaas ook in 2017 nog onverkort. Hoewel in september 2017 de kwetsbaarheid van de rechtshandhaving in één klap zichtbaar

---

¹ De factoren betreffen: wettelijk kader, beleid, voorzieningen, statistieken, cijfers & criminaliteitsbeeld, preventieactiviteiten, handhaving & compliance, ketenaanpak, werkprocessen, informatiepositie, bedrijfsprocessen & toegangssystemen, financieel beheer & mandaat, service & communicatie, jaarplannen & jaarverslagen, inrichtingsplannen & functiehuis, capaciteit, personeelsbeleid, opleidingen.

werd en in het kader van de wederopbouw aandacht is voor de rechtshandhaving, moet beseft worden dat de structurele problematiek ten aanzien van onder meer capaciteit, (financiële) middelen en voorzieningen reeds (ver) voor de wederopbouw speelde. De benodigde prioritering ontbrak. Echter door de jaren heen valt de Raad ook een positieve constante factor op, te weten de inzet en toewijding van degenen die werkzaam zijn binnen de organisaties die deel uitmaken van de justitiële keten.

Het jaar 2018

De rode draden

Ook in het jaar 2018 constateerde de Raad gedurende zijn inspecties een grote betrokkenheid en verantwoordelijkheid van de medewerkers van de organisaties binnen de rechtshandhaving. Het jaar 2018 laat zich kenmerken door de wederopbouw van het Land Sint Maarten en meer specifiek de organisaties binnen de rechtshandhaving. De Raad merkt op dat de wil tot wederopbouw zeker aanwezig is, maar dat het proces zich vooral kenmerkt door veel bestuurlijke overleggen, traagheid in de (benodigde) besluitvorming en *overall* gebrek aan financiële middelen, wat negatieve gevolgen heeft voor de uitvoering binnen alle organisaties. De rode draden in 2018 betroffen voor de rechtshandhaving de versterking van het grenstoezicht in Sint Maarten, de ernstige problematiek rondom de Pointe Blanche gevangenis en het huis van bewaring en de sluiting van het *Miss Lalie Center*.

Versterking grenstoezicht

In het kader van de wederopbouw van het Land Sint Maarten zijn er tussen Sint Maarten en Nederland afspraken gemaakt over de versterking van het grenstoezicht op personen en goederen in Sint Maarten en vastgelegd in de Onderlinge regeling versterking grenstoezicht.² Op 20 december 2017 is deze Onderlinge regeling in werking getreden en de looptijd bedraagt in beginsel 2 jaar, tot 1 januari 2020. Inzet is extra bijstand van de Koninklijke Marechaussee (KMar) en Douane Nederland tijdens de wederopbouw ter bescherming van het kwetsbare grenstoezicht en de versterking daarvan. Dit alles onder verantwoordelijkheid van de minister van Justitie van Sint Maarten.

In 2018 is nader invulling gegeven aan de gemaakte afspraken in het kader van de versterking van de grenscontrole. Eén van de bedreigingen voor Sint Maarten is (migratie)criminaliteit en de instroom van illegale arbeidsmigranten. Binnen de keten is aandacht voor de problematiek aangaande mensenhandel en mensensmokkel. Dit uit zich onder meer in het *Memorandum of Understanding van samenwerking ter voorkoming en bestrijding van mensenhandel en mensensmokkel* (MOU MH/MS) en onderzoeken door het specialistisch team mensenhandel en mensensmokkel van het KPSM en het samenwerkingsverband genaamd *Alphateam*. Ook hier komt de capaciteit als een structureel probleem naar voren, wat gevolgen heeft voor het kunnen oppakken van zaken. De meest recente evaluatie³ van het MOU MH/MS heeft in 2018 plaatsgevonden. Hierin is onder meer de borging van de continuïteit door middel van voldoende specialistische kennis opgenomen. Hoewel op grond van het MOU vereist, was er in 2018 in Sint Maarten geen Landelijk Coördinator aangesteld. Begin 2019 is dit alsnog gebeurd. Voorts blijft het ontbreken van (de aansluiting van) bestuurlijk optreden dan wel

---

² Stcrt. 2017, 72542

³ De tekst van het nieuwe MoU is tot stand gekomen o.b.v. de verzamelde input en conclusies uit de conferentie mensenhandel en mensensmokkel op 18-20 september 2018 te Bonaire.

controle problematisch, er vonden in 2018 geen multidisciplinaire controles plaats. In 2019 verricht de Raad een inspectie naar de aanpak van mensenhandel en mensensmokkel.

Tweedaagse werkconferentie

In januari 2018 is door de minister van Justitie en de Nederlandse Vertegenwoordiging in Sint Maarten een tweedaagse werkconferentie georganiseerd met als onderwerpen grenscontrole en wederopbouw van de lokale justitiële keten na orkaan Irma.⁴ Tijdens de conferentie is met de justitiële ketenpartners gediscussieerd over mogelijke manieren en middelen ter versterking van de grenzen van Sint Maarten en het verhogen van de organisationele capaciteit van in ieder geval het korps, de douane en het gevangeniswezen. Bij dit laatste werd tevens meegenomen dat de Pointe Blanche gevangenis enorme schade heeft geleden en zowel lokale als Nederlandse experts Sint Maarten hebben geadviseerd te investeren in een nieuw gevangeniscomplex. De werkconferentie werd beoordeeld als vruchtvol, resulterende in concept plannen van aanpak voor zowel de grenscontrole als de gevangenis. Het (gemeenschappelijk) plan van aanpak versterking grenstoezicht Sint Maarten is in april 2018 gereed gekomen, waarin onder meer de uitvoering van het grenstoezicht, de operationele organisatiestructuur en de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de professionaliteit, kwaliteit en integriteit en monitoring is opgenomen. Voorts is in 2018 gestart met (nader) uitvoering te geven aan het plan.

Het gevangeniswezen

Voltooiing van het, tijdens de werkconferentie geïnitieerde, plan van aanpak van het gevangeniswezen liet door gebrek aan capaciteit, middelen en expertise aan de zijde van het ministerie van Justitie, langer op zich wachten. In de tussentijd is het plan in samenwerking met de Dienst Justitiële instellingen (DJI) verder uitgewerkt. Op 17 september 2018 is het plan van aanpak *'Een veilige samenleving: bouwen aan een verantwoorde en duurzame sanctie uitvoering op Sint Maarten (2018-2023)'* op verzoek van de minister van Justitie door DJI aangeboden aan Sint Maarten. Vervolgens is dit plan op 19 oktober 2018 in het ministerieel overleg formeel bekrachtigd als zijnde het nieuwe plan van aanpak. Voorts zijn er met betrekking tot de gevangenis ook een aantal afspraken gemaakt en vastgelegd, over de gefaseerde terugkeer van gedetineerden, kosten voor verblijf en terugkeer en urgente verbetermaatregelen met bijbehorende tijdspad. De Raad was content dat de samenwerking is opgezocht en Sint Maarten thans beschikt over een actueel plan. Wel vroeg de Raad zich af of de gemaakte afspraken realistisch waren binnen het afgesproken tijdspad.

In oktober 2018 publiceerde de Raad twee review-rapporten inzake de gevangenis. Waar de Raad aanvankelijk dacht dat begin 2017 een dieptepunt was bereikt, bleek in 2018 niets minder waar. De situatie in de gevangenis was - mede als gevolg van de orkanen - in 2018 nog verder verslechterd. De Raad luidde - net als onder meer de Voortgangscommissie⁵ - in 2018 daarom voor de zoveelste maal de noodklok en concludeerde: van een humaan detentieklimaat en veilige werkplek voor het personeel is in de Pointe Blanche gevangenis

---

⁴ Aanwezig waren vertegenwoordigers van het Korps Politie Sint Maarten, gevangenis, Douane, Kustwacht, openbaar ministerie, Koninklijke Marechaussee, Voogdijraad, Stichting justitiële instellingen Sint Maarten, ministerie van Justitie van Sint Maarten, Veiligheidsdienst Sint Maarten, ministerie van Justitie en Veiligheid, Nederlandse douane, ministerie van Defensie, ministerie van binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties, Recherche Samenwerkingsteam, de Nederlandse politie en de Raad voor de rechtshandhaving.

⁵ Zie onder meer de 29e tot en met 32e Voortgangsrapportages van de Voortgangscommissie over de uitvoering van de plannen van aanpak van Sint Maarten voor wat betreft het jaar 2018.

geen sprake. Er is sprake van ernstige schendingen van (inter)nationaal geldende wetgeving en normen. Dit is ook op internationaal niveau niet onopgemerkt gebleven. De Raad acht het onacceptabel dat mensen onder deze omstandigheden moeten werken en verblijven. Daar er mensenrechten in het geding zijn beveelt de Raad aan over te gaan tot de langverwachte en benodigde actie. Daarbij geldt volgens de Raad dat de problematiek zodanig complex is dat de Raad een zo actief mogelijke rol ziet weggelegd voor de gevangenis, het ministerie van Justitie, het Land Sint Maarten én het Koninkrijk. De Raad dringt daarom nogmaals aan de verantwoordelijkheid op te pakken en wijst hierbij op de behoefte en noodzaak om samen te werken.

De Raad gaf in het licht van de vele door de Raad en andere instanties gepubliceerde rapporten en aanbevelingen ook aan dat indien er op zo kortst mogelijke termijn geen behoorlijke vooruitgang zou worden geboekt, het mechanisme van de Raad voor wat betreft het doen van onderzoek en aanbevelingen voor de gevangenis en huis van bewaring is uitgeput. De Raad is bevoegd om in het geval de minister van Justitie stelselmatig⁶ geen gevolg geeft aan de aanbevelingen van de Raad, daarvan mededeling te doen aan het vertegenwoordigend orgaan van het betrokken land en de raad van ministers van het Koninkrijk.⁷ Deze bevoegdheid zich rechtstreeks te wenden tot het vertegenwoordigende orgaan is een stok achter de deur voor de verantwoordelijke minister om gevolg te geven aan de resultaten van de inspecties. De Raad heeft vooralsnog geen gebruik gemaakt van deze bevoegdheid. In het geval van de gevangenis zijn onder meer de ontwikkelingen die zijn gestart in het laatste kwartaal in 2018 en voortgezet in 2019 aanleiding geweest om dit niet te doen. Dit betreft onder meer reparaties aan het dak van de gevangenis, veiligheidsmaatregelen, de start van een lesprogramma en ingebruikname van elektronische enkelbanden. Er is volgens de Raad echter nog een lange weg te gaan, met complexe problematiek. De Raad spreekt de hoop uit dat de ingezette ontwikkelingen op de kortst mogelijke termijn zullen leiden tot substantiële verbeteringen van het gevangeniswezen waarbij in acht dient te worden genomen dat het functioneren en garanderen van de rechtshandhaving niet alleen bij het ministerie van Justitie ligt, maar bij de overheid als geheel.

Jeugdrehabilitatie: *Miss Lalie Center (MLC)*

Eind 2013 is het *Miss Lalie Center* in gebruik genomen, wat de aanpak van jeugdcriminaliteit ten goede kwam. In 2016 nam de Raad op het gebied van jeugd positieve ontwikkelingen waar. Dit betrof onder meer stappen op het gebied van jeugdreclassering. Ook mocht het programma voor jongvolwassenen in de gevangenis niet onopgemerkt voorbij gaan.

Als gevolg van de orkanen beschikte Sint Maarten in 2018 niet meer over een jeugdrehabilitatiecentrum. Vanaf september 2017 en geheel 2018 is het *Miss Lalie Center* niet operationeel geweest. Dit betekende concreet dat alle jeugdigen hooguit enkele dagen doorbrachten in het cellencomplex bij het politiebureau, waarna zij - ondanks vaak zware delicten - heengezonden moesten worden wegens gebrek aan een voor de jeugd geschikte en aan de (inter)nationale vereisten voldoende plek. Daarnaast waren elektronische enkelbanden tijdelijk niet beschikbaar. Met de sluiting van het MLC is een belangrijk sluitstuk binnen de aanpak van jeugdcriminaliteit weggevallen. Deze situatie heeft ook directe gevolgen

---

⁶ Of het geval zich voordoet dat de Minister stelselmatig nalaat om gevolg te geven aan de aanbevelingen wordt door de Raad beslist op basis van tenminste twee vervolgonderzoeken naar aanleiding van een vastgesteld inspectierapport. Protocol voor de werkwijze van de Raad voor de rechtshandhaving.

⁷ Artikel 32 Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving, Stb. 2010, 338.

gehad voor de taakuitvoering en (on)mogelijke interventies van de jeugdreclassering, uitgevoerd door de Voogdijraad. De Raad maakte zich gedurende deze periode ernstige zorgen over de jeugd, de algehele veiligheid en het verkeerde signaal dat van de rechtshandhaving uitging richting specifiek deze jeugdigen en potentiële daders: op crimineel gedrag van de jeugd kon niet adequaat gereageerd worden.

In de tweede helft van 2018 zijn stappen gezet om de problematiek omtrent elektronische enkelbanden op te lossen. Inmiddels zijn de enkelbanden weer in gebruik genomen. Thans zal hard gewerkt moeten worden om het verkeerde beeld dat bij de jeugd is ontstaan weer om te buigen. De Raad wijst in verband hiermee op het belang van zo spoedig mogelijke opening van het MLC. Inmiddels is aangevangen met de reparaties van het MLC en zijn deze in een vergevorderd stadium, waardoor het hopelijk op korte termijn - naar verwachting begin juni - weer in gebruik kan worden genomen. De Raad ziet uit naar de opening van het jeugdrehabilitatiecentrum.

National Recovery and Resilience Plan

In augustus 2018 is het *'Sint Maarten National Recovery and Resilience Plan. A Roadmap to Building Back Better'* gepubliceerd waarin onder meer aandacht is voor justitie, openbare veiligheid en beveiliging. De in het plan voorgestelde herstelstrategie voor deze sector behelst:

- a) Reparatie en versterking van fysieke faciliteiten zoals de gevangenis en politiebureau,
- b) Verplaatsen en uitrusten van de *911 Dispatch Center*,
- c) Het goed uitrusten van personeel werkzaam binnen de rechtshandhaving door het vervangen van voertuigen en uniformen,
- d) Aandacht voor kritieke ICT-behoefdheden

In 2017 en 2018 is de *911 Dispatch Center* ondergebracht op een veilige locatie. Met de reparatie van de gevangenis is in 2018 begonnen en er is begin 2019 een start gemaakt met de reparatie van de daken van de politiebureaus. Voorts heeft het KPSM elf nieuwe voertuigen ontvangen en is een deel van de nieuwe uniformen reeds ontvangen.

In het *NRRP* kan verder gelezen worden dat de directe behoeften zich richten op de infrastructuur, apparatuur en verbeterde noodcommunicatie en de behoeften op korte tot middellange termijn zich richten op de bouw van een nieuwe gevangenis en versterking van de SJIB en de Voogdijraad. De SJIB beschikte vanaf eind 2017 niet over huisvesting. Geheel 2018 tot op heden is de stichting ondergebracht in het gebouw van het ministerie van Justitie. Daarnaast kampt ook de SJIB met een personeelstekort.

Slachtofferzorg

De Raad vraagt al jaren aandacht voor (de afwezigheid van) slachtofferzorg en wijst daarbij op het maatschappelijk belang van het hebben van dergelijke voorzieningen.

Hoewel in 2017 een persoon binnen de Voogdijraad was vrijgemaakt ten behoeve van de opzet van slachtofferhulp, is dit door de gebeurtenissen in 2017 niet van de grond gekomen. Ook in 2018 was er geen structurele voorziening voor slachtofferzorg. Het voorgaande gaat volgens de Raad nog immer ten koste van de informatievoorziening aan, zorg voor, aangiftebereidheid van en vertrouwen in de rechtshandhaving van slachtoffers. Daarnaast blijft opvang van slachtoffers problematisch. In 2019 zal voor de tweede maal een review-inspectie plaatsvinden naar de slachtofferzorg in Sint Maarten, waarbij gekeken wordt naar de stand van zaken en de opvolging van eerdere door de Raad gedane aanbevelingen.

ICT

Voor wat betreft de ICT binnen de rechtshandhaving kwam in 2018 het volgende beeld naar voren. De afhankelijkheid van ICT systemen is bij vrijwel alle organisaties binnen justitie waarneembaar en blijft in 2018 een belangrijk punt van aandacht. De organisaties roepen al jaren om modernisering maar krijgen nul op het rekest. De besluitvorming hierover is gedurende de jaren telkens veranderd, met een betreurenswaardig resultaat, namelijk dat er nog steeds geen systemen zijn. Dit geldt onder meer voor het KPSM, de Voogdijraad, de SJIB en de Landsrecherche. Bij het KPSM heeft de InfoUnit besloten niet langer te wachten en zelf een module (informatieknooppunt) gebouwd. De Raad prijst dit initiatief. De opsporingsorganisaties brengen informatie bijeen in een informatieknooppunt, hetgeen de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de organisaties ten goede komt. De Raad wenst te benadrukken dat het de inzet van het KPSM en in het bijzonder de InfoUnit complimenteert, maar tegelijkertijd de overheid van Sint Maarten bekritiseert vanwege het uitblijven van besluitvorming en allocatie van middelen ten behoeve van adequate ICT. De Raad wijst op de collectieve verantwoordelijkheid van het bestuur voor het zorgdragen voor prioriteitstelling, waaronder in de begroting. De Onderlinge Regeling Grenstoezicht heeft wel verandering gebracht in de beschikbaarheid van de ACTS systemen (Actpol, BMS en FMS). Met geld uit het wederopbouw fonds zijn deze systemen weer aangesloten voor de duur van de Onderlinge Regeling en de wederopbouw gelden. Nadien dient Sint Maarten de aansluitingen te waarborgen. De Raad adviseert met klem om hiervoor de verantwoordelijkheid te nemen. De Raad wijst op de mogelijkheid en voordelen van aansluiting bij de Onderlinge Regeling ICT.⁸ Deze systemen zorgen voor een goede basis voor de bedrijfsvoering. Bovendien is door bijvoorbeeld de jarenlange afwezigheid van BMS geen zicht geweest op het personenverkeer. Naast de eigen informatiepositie en binnenlandse veiligheid, heeft Sint Maarten een internationale verantwoordelijkheid te vervullen en zal het de informatiehuishouding ook vanuit dat oogpunt op orde moeten krijgen. Bijkomend gevolg van de voorgaande ICT-beperkingen is dat gedegen kwantitatief onderzoek binnen de rechtshandhaving nog steeds niet mogelijk is.

In 2019 zal een aantal protocollen voor de informatiedeling tussen ketenpartners binnen justitie getekend worden. De Raad neemt hiervan met genoeg kennis en hoopt dat deze protocollen de samenwerking binnen justitie in de praktijk ook ten goede zal komen.

Functieboek

Het functieboek van het KPSM, de gevangenis en de Landsrecherche waren in 2018 nog niet geldend. Eind 2018 is het functieboek van het korps aan de commissie van vakorganisaties (voormalig bekend als het Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken) voorgelegd (beter bekend als CCSU).⁹ In januari 2019 heeft er een bijeenkomst plaatsgevonden tussen vertegenwoordigers van de commissie en de minister van Justitie omtrent vragen gerelateerd aan het functieboek. Vervolgens heeft de commissie in februari 2019 positief geadviseerd ten aanzien van het functieboek en in de pers aangegeven dat zij geen redenen zien voor verder oponthoud van het functieboek. Voorts wordt in het kader van het functieboek ook door het

---

⁸ De Onderlinge regeling ICT geldt reeds tussen Nederland en Curaçao, waarbij de software op efficiënte wijze beheerd wordt door de Stichting ICT Beheer.

⁹ Op grond van artikel 112g van de Landsverordening materieel ambtenarenrecht is de minister verplicht over aangelegenheden van algemeen belang voor de rechtstoestand van de overheidsdienaren, met inbegrip van de algemene regels volgens welke het personeelsbeleid zal worden gevoerd, de Commissie advies te vragen. De minister legt voorstellen schriftelijk en met redenen omkleed aan de Commissie voor. De Commissie brengt binnen zes weken na ontvangst van een voorstel schriftelijk advies uit.

ministerie van Justitie samengewerkt met een *Consultancy* bedrijf en Personeel en organisatie.

Opleidingen

Gerelateerd aan het onderwerp capaciteit is de basispolitieopleiding van het KPSM op 24 september 2018 van start gegaan. Voorts zullen een twintigtal personen in 2019 beginnen aan de opleiding tot gevangenisbewaarder. Hoewel kansen zich hebben voorgedaan kon de SJIB wegens financiële redenen niet deelnemen aan opleidingen. Thans wordt gezocht naar alternatieven om dit op te lossen.

Uitvoering inspecties, beleidsreacties en opvolging aanbevelingen

Reeds afgeronde inspecties in 2018

In het jaarplan 2018 zijn 10 inspecties opgenomen, waarvan een deel in 2018 is uitgevoerd en afgerond.¹⁰ Deze inspecties betreffen in willekeurige volgorde:

- Penitentiaire inrichting Sint Maarten. Vervolgonderzoek naar de interne veiligheid en maatschappijbeveiliging.
- Penitentiaire inrichting Sint Maarten. Vervolgonderzoek naar de rechtspositie en personeel en organisatie.
- Forensische opsporing in Sint Maarten.
- Bureau interne zaken Korps Politie Sint Maarten.
- De tenuitvoerlegging van geldboetes, schadevergoedingen en ontnemingen in Sint Maarten. Een vervolgonderzoek.
- Kustwacht. Inspectieonderzoek van de Raad voor de rechtshandhaving naar de uitvoering van de opsporingstaak door de Kustwacht in Curaçao, Sint Maarten en Caribisch Nederland (Bonaire, Sint Eustatius en Saba).
- Samenwerking parketten. Onderzoek naar de samenwerking tussen de parketten van het Openbaar Ministerie van Curaçao, Sint Maarten en Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Beleidsreactie aan de Staten

De Raad heeft voor wat betreft Sint Maarten van 2012 tot en met 2018 in totaal 42 inspectierapporten gepubliceerd. Al deze rapporten zouden conform de wet vergezeld van een beleidsreactie door de minister aan de Staten van Sint Maarten aangeboden moeten worden. Echter heeft de Raad eerder moeten constateren dat beleidsreacties de laatste jaren structureel uitbleven en dat de afgelopen jaren (daarom) geen plenaire bespreking van de rapporten van de Raad in de Staten heeft plaatsgevonden. De Raad benadrukt nogmaals het belang van de kaderstellende, controlerende en budgetterende rol van de Staten en de importantie van de betrokkenheid van de verantwoordelijke overheidsorganen. De beleidsreactie biedt de minister de gelegenheid in te gaan op de bevindingen en aanbevelingen van de Raad. Voorts geven de rapportages het parlement inzicht in het functioneren van de keten van rechtshandhaving en kunnen deze onder meer een

---

¹⁰ De inspectie Criminaliteitsbestrijdingsfonds in Sint Maarten is tevens opgenomen in het jaarplan 2018 en is in het eerste kwartaal van 2019 afgerond en aangeboden aan de minister van Justitie. In 2019 zal het resterende aantal inspecties van het jaarplan 2018 worden uitgevoerd.

aanknopingspunt bieden de minister daarover ter verantwoording te roepen. Het optimaal functioneren van dit mechanisme is derhalve van eminent belang en komt zowel de organisaties binnen de justitiële keten als de gehele rechtshandhaving ten goede. De Raad was dan ook positief gestemd door de ontwikkelingen in het laatste kwartaal van 2018 waarin de minister van Justitie zijn verantwoordelijkheid wederom heeft opgepakt en vijf van de zeven aan hem aangeboden inspectierapporten heeft voorzien van een beleidsreactie en deze tezamen met de rapporten heeft aangeboden aan de Staten. De Raad hoopt dat deze ingezette lijn wordt voortgezet en ook de Staten aanzet wederom de rapporten van de Raad op de agenda te zetten.

Opvolging aanbevelingen in 2018

In 2018 zijn in totaal drie review-onderzoeken uitgevoerd, twee naar de gevangenis en huis van bewaring en één naar de executie van geldboetes, schadevergoedingen en ontnemingen. Uit deze specifieke inspecties komt - in aanvulling op de reeds in deze Staat beschreven situatie ten aanzien van de gevangenis - het volgende naar voren inzake de opvolging van de aanbevelingen gedaan ter verbetering van de betrokken organisaties:

Pointe Blanche gevangenis en huis van bewaring (2018).

Na twee inspecties in respectievelijk 2013 en 2014 heeft de Raad in 2016 en 2017 in totaal drie inspectierapporten over de Pointe Blanche gevangenis en huis van bewaring uitgebracht met als onderwerpen rechtspositie en personeel & organisatie (2016), interne veiligheid en maatschappijbeveiliging (2017) en omgang en gedetineerden en maatschappelijke reïntegratie (2017). Van de eerste twee genoemde rapporten heeft in 2018 een review plaatsgevonden om te bezien in hoeverre de aanbevelingen van zowel de Raad als het *European Committee for the prevention of torture and inhuman or degrading treatment or punishment* (CPT) (alsnog) zijn opgevolgd. Op verzoek van de ministers rapporteert de Raad aan het Justitieel Vierpartijenoverleg over de voortgang met betrekking tot de opvolging van de aanbevelingen van het CPT.

Van de in totaal 26 aanbevelingen van de Raad met als onderwerpen rechtspositie en personeel & organisatie, interne veiligheid en maatschappijbeveiliging zijn er twee (2) aanbevelingen opgevolgd en 24 aanbevelingen niet opgevolgd. De Raad moest wederom concluderen dat geen van de 16 aanbevelingen van de CPT waren opgevolgd. De Raad was genoodzaakt nogmaals de noodklok te luiden en door de aangetroffen omstandigheden te concluderen dat de gevangenis en huis van bewaring in 2018 ongeschikt is, zowel als werkplek als voor detentie. De herhaaldelijke bevindingen leiden volgens de Raad tot de conclusie dat de aanbevelingen van de Raad stelselmatig niet worden opgevolgd. Zoals eerder in de paragraaf over het gevangeniswezen is aangegeven zijn onder meer de ontwikkelingen die zijn gestart in het laatste kwartaal in 2018 en voortgezet in 2019 aanleiding om vooralsnog geen gebruik te maken van de bevoegdheid van de Raad om mededeling daarvan te doen.

De tenuitvoerlegging van geldboetes, schadevergoedingen en ontnemingen in Sint Maarten. Een vervolgonderzoek (2018).

In 2014 bracht de Raad het rapport *'De tenuitvoerlegging van geldboetes, schadevergoedingen en ontnemingen in Sint Maarten'* uit. In dit rapport nam de Raad vijf aanbevelingen op, waarvan drie aanbevelingen betrekking hadden op de uitvoering van de executietaak door het Openbaar Ministerie (OM). De Raad oordeelde dat de praktijk er anno 2018 op onderdelen beter uitzag dan ten tijde van het eerdere onderzoek, resulterende in

deels opgevolgde aanbevelingen. De sterke afhankelijkheid van ICT-systemen gaf de Raad aanleiding aan te bevelen om het daartoe te leiden dat de systemen Actpol en BMS door het KPSM zo spoedig mogelijk (opnieuw) in gebruik worden genomen. Nadat in 2018 de beslissing is genomen om Actpol, BMS en FMS wederom in gebruik te nemen, waren de systemen begin 2019 weer operationeel. Dit is volgens de Raad een stap ten gunste van de ter verbetering van de informatiepositie binnen de rechtshandhaving. Echter zoals eerder aangegeven is de problematiek ten aanzien van de ICT breder (zie hierboven).

Lopende en voorgenomen inspecties in Sint Maarten in 2019

Ten tijde van het opstellen van de Staat voor de rechtshandhaving heeft de Raad voor wat betreft Sint Maarten voor het jaar 2019 een aantal inspectieonderzoeken in voorbereiding, c.q. in uitvoering. Het betreft in willekeurige volgorde:

- Slachtofferhulp review (tweede review).
- Review politiegeweld in Sint Maarten.
- Review toelating en uitzetting van vreemdelingen.
- Review Strafrechtelijk beslag in Sint Maarten.
- Integrale veiligheid en infrastructuur.
- Doorlooptijden.
- Aanpak bestrijding drugscriminaliteit.
- Aanpak mensenhandel en mensensmokkel.
- Monitoring CPT-aanbevelingen / review detentie.
- Aanpak van huiselijk geweld.
- Review opsporings- en vervolgingsbeleid Openbaar Ministerie.

Conclusie

Het jaar 2018 was voor het land Sint Maarten het jaar van de wederopbouw, zo ook op het gebied van de rechtshandhaving. De Raad heeft uiteraard begrip voor de situatie waarin het land en daarmee de rechtshandhaving na de orkanen verkeert. Als gevolg hiervan is de realiteit dat het bestuur - mede gezien de financiële situatie van het land - niet in staat is geweest de rechtshandhaving in 2018 structureel vooruit te brengen. Desondanks, ontbreekt het niet aan aandacht voor de rechtshandhaving en zijn er in de wederopbouw zeker stappen gezet in de goede richting. De Raad ziet dat het Korps Politie Sint Maarten zich overwegend in de gewenste richting ontwikkelt. De gevangenis blijft echter achter in het bereiken van de (inter)nationale minimumvereisten. De Raad moest in 2018 zelfs concluderen dat de gevangenis ongeschikt is, zowel qua werkomgeving als voor detentie. De Raad benadrukt nogmaals het belang om de problematiek binnen het detentiewezen zo spoedig mogelijk van een structurele oplossing te voorzien. De Raad wijst ook in dit verband op de collectieve verantwoordelijkheid van het bestuur voor het zorgdragen voor prioriteitstelling - waaronder op de begroting - en voor een bijbehorend realistische planning. Het voorgaande geldt echter niet alleen voor het detentiewezen, maar ook voor de problematiek waarmee de andere organisaties binnen de justitiële keten kampen.

Het valt de Raad op dat momenteel de meeste aandacht uitgaat naar deze twee specifieke organisaties binnen de keten (politie en detentiewezen), terwijl bij de andere organisaties ook sprake is van wezenlijke problematiek, waaronder gebrek aan (basis)voorzieningen zoals huisvesting, personeel en middelen. Deze organisaties moeten dezelfde steun en aandacht krijgen van het bestuur, aangezien alle organisatie tezamen de rechtshandhaving vormen en

het één niet zonder het andere kan functioneren. De Raad meent derhalve dat de andere organisaties niet kunnen achterblijven in de prioritering en dringt aan op aandacht hiervoor. De conclusie die de Raad in 2017 trok blijft derhalve ook voor 2018 van toepassing: blijf de werverdiende en benodigde aandacht schenken aan de organisaties binnen de justitiële keten die zich op een dagelijkse basis (blijven) inzetten voor onze veiligheid. Er moet namelijk nog veel gebeuren.

Ten slotte vindt de Raad het een zeer goede ontwikkeling dat de rechtshandhaving zich in 2018 gekenmerkt heeft door samenwerking en bijstand. Dit was zichtbaar binnen en tussen justitiële organisaties, op inter(ei)landelijk en op Koninkrijks niveau. Daar de Raad reeds meerdere malen heeft gewezen op de kracht en voordelen van samenwerking, kan het in deze Staat alle betrokkenen alleen maar prijzen en aanmoedigen dit voort te zetten en uit te breiden binnen, tussen en voor alle justitiële organisaties. Dit alles ten gunste van de rechtshandhaving. De Raad zal deze en andere ontwikkelingen nauwlettend blijven volgen.

Colofon

Raad voor de rechtshandhaving

Goldfinch Road 11 | Point Blanche | Sint Maarten

info@rrh-sxm.org

www.raadrechtshandhaving.com

April 2019